

Onderwerp: Benoeming leden Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit 2026
Jaar/nummer: 2025/242
In behandeling bij: Wethouder Ruige

Voorstel

De in de brief van hûs en hiem van 11 november 2026 aangegeven personen (her)benoemen en ontslaan als lid van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit.

Samenvatting

Voor de beoordeling van aanvragen omgevingsvergunning wint de gemeente advies in bij de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit. Van het Dagelijks Bestuur van hûs en hiem is een voorstel ontvangen tot het benoemen van leden van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit.

Toelichting

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Om hierop voorbereid te zijn heeft de gemeenteraad op 21 december 2022 de verordening vastgesteld die de instelling van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit regelt. Daarin is uitgegaan van voortzetting van de advisering door hûs en hiem. Dit totdat de gemeenteraad een gemeentelijke adviescommissie heeft ingesteld met daarin een groter aantal lokale leden.

Lokaal lid

Vorig jaar is Gea van Essen benoemd als lid van de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit. Zij is ook in 2026 lid.

Bij de raadsstukken treft u de brief van het Dagelijks Bestuur van hûs en hiem aan met daarin het voorstel tot (her)benoeming en ontslag van de in de bijlage bij de brief genoemde leden. Wij zien geen redenen om af te wijken van het voorstel.

Advisering onder de Omgevingswet

Enkele jaren geleden is een werkgroep ingesteld die zich bezighield met de advisering over omgevingskwaliteit onder de Omgevingswet. Het eindrapport van de werkgroep advisering omgevingskwaliteit is in 2023 opgeleverd. Daarin wordt het instellen van een Waddenadviescommissie benoemd en zijn vier modellen nader verkend. De Waddeneilanden hebben de voorkeur uitgesproken om zo'n commissie te organiseren binnen de (aangepaste) organisatie van hûs en hiem. De eilanden zijn zich ervan bewust dat één en ander mogelijk gepaard gaat met meerkosten die voor hun rekening komen.

Nader onderzoek en uitwerking heeft inmiddels plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een recent gepresenteerd rapport: Een moaier Fryslân van en voor iedereen. In het rapport wordt geadviseerd om te zorgen voor een breed kennis- en adviescentrum in de provincie Fryslân.

Friese organisaties die toezicht houden op de kwaliteit van de gebouwde en natuurlijke omgeving moeten volgens het advies fuseren tot één gezamenlijk kennis- en adviescentrum. Als het voorstel wordt uitgevoerd verdwijnt de zelfstandigheid van welstandscommissie hûs en hiem en gaan welstands- en monumentenadvisering samen met erfgoedorganisaties en onderdelen van provinciale en gemeentelijke expertise.

Het voorgestelde Kennis- en adviescentrum Omgevingskwaliteit voor Fryslân krijgt volgens het advies de rechtsvorm van een stichting en moet één centraal loket worden voor overheden, initiatiefnemers, erfgoedeigenaren en ontwikkelaars. De kernexpertises — landschap, stedenbouw, architectuur en erfgoed — vormen de basis; idealiter worden daar ook vakken als ecologie, bodem en cultuur aan toegevoegd om integrale omgevingskwaliteit te borgen. Het centrum moet tegelijk regionale maatwerk mogelijkheden bieden, zodat lokale identiteit en autonomie niet worden uitgehold.

Praktische taken zijn onder meer het faciliteren van een Adviescommissie Omgevingskwaliteit voor integrale planbeoordeling per gemeente/regio, het organiseren van ontwerpateliers, beleidsadvies en een academie voor kennisdeling en training.

Opzet en financiering vergen gezamenlijke initiatiefneming van gemeenten en provincie; het doel is een slagvaardige, brede tussenlaag die zicht houdt op wat Fryslân nodig heeft om omgevingskwaliteit te behouden en verbeteren.

De aanbevelingen in het rapport worden gezien als een startpunt van een gezamenlijke visie en strategie voor de toekomst, waar de vier opdrachtgevers (hûs en hiem, Provincie Fryslân, de Vereniging Friese Gemeenten en De Friese Aanpak) mee aan de slag gaan. De komende periode zal worden verkend hoe dit er concreet uit kan komen te zien.

Historie

De raad neemt jaarlijks een besluit tot het ontslaan, benoemen, dan wel herbenoemen van leden van de Adviescommissie. Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet heet de adviescommissie de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit.

Juridische gevolgen/fatale termijnen/handhaving

In de Verordening op de Gemeentelijke Adviescommissie op de Omgevingskwaliteit is over de benoeming van leden het volgende geregeld

Artikel 5. Benoeming

1. De leden en de plaatsvervangers worden door de raad benoemd voor een termijn van ten hoogste drie jaar.
2. Herbenoeming van leden kan eenmaal voor ten hoogste drie jaar plaatsvinden. Dit is niet van toepassing op de plaatsvervangers.
3. Afgetreden leden zijn één jaar na hun aftreden weer benoembaar.
4. De leden worden op eigen aanvraag ontslagen.

Uit dit raadsbesluit vloeien geen kosten of opbrengsten voort. Mutaties in de commissies hebben geen invloed op het aantal formatieplaatsen bij hûs en hiem.

Belang voor toerisme/samenleving/economie

De Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit brengt advies uit over, onder andere, of een bouwplan voldoet aan een goede omgevingskwaliteit of verbouw van een rijksmonument plaatsvindt met behoud van de monumentale waarden. Deze onafhankelijke commissie van deskundigen brengt advies uit aan het college. Bij elke aanvraag beoordeelt de commissie, met het omgevingsbeleid van de gemeente als uitgangspunt, of de particuliere wensen van degene die wil bouwen of verbouwen stroken met het algemeen belang. Een belang dat gericht is op het behouden en versterken van de omgevingskwaliteit van het eiland.

Advies van de raadscommissie

PM.

Ter inzage liggende stukken

1. Brief van het Dagelijks Bestuur van Hus en Hiem van 11 november 2025.
2. Advies DFA; Een moaier Fryslân van en voor iedereen, d.d. 30 oktober 2025
3. Concept raadsbesluit.

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 2 december 2025.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong,
secretaris/directeur

mr. R.S. Cazemier,
wnd burgemeester